

दुग्ध कसानलाई उत्पादनमा अनुदान, २ सय ९९ सय किसान लाभान्वित

विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिकाले दुग्ध उत्पादक किसानलाई अनुदान वितरण गरेको छ । नगरपालिकाले नगरमित्र रहेका दुग्ध उत्पादक किसानलाई उत्पादनका आधारमा अनुदान रकम प्रदान गरेको हो । किसानलाई पालिकाले प्रति लिटर डेढ रुपैयाँका दरले गाईको दुधमा र भैंसी पकेट क्षेत्रमा २ रुपैयाँ ५० पैसाको दरले अनुदान उपलब्ध गराएको थाने । थाहा नगरपालिका पशु विकास शाखाका प्रमुख राधेन्द्र मिश्रले बताए ।

चा्लु आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा पालिकाभित्रका तीन डेरी र एक सहकारीमार्फत किसानलाई अनुदान वितरण गरेको पशु विकास शाखाले जनाएको छ । यस वर्ष थाहा नगर पालिका वडा नम्बर १२ को सुन्तलाबारी कृषि सहकारीमार्फत २८ किसानको संकलित भैंसीको सताइस हजार उनान्सादुटी लिटर दुधका लागि दुई रुपैयाँ पचास पैसाको दरले ६६ हजार ६ सय तेतीस रुपैयाँ, थाहा ६ बज्रवाराहीमा अवस्थित नन्दिकेशरी डेरी मार्फत ८५ जना किसानको १ लाख ३ हजार ४ सय ५८ लिटर दुधका लागि १ लाख ७८ हजार ३ सय ३६ रुपैयाँ त्यसैगरी देव दर्शन निष्ठा डेरी थाहानगरको शिखरकोटको १ सय ५३ जना किसानको २ लाख २६ हजार ४ सय ९२ लिटर दुधको लागि ३ लाख ९० हजार ४ सय १७ रुपैयाँ र थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ३ घर्तिखोलामा रहेको नवदुर्गा ट्रेडसको ३३ जना किसानको ९१ हजार ६३ लिटर दुधको

लागि १ लाख ५६ हजार ९ सय ७९ रुपैयाँ अनुदान उपलब्ध गराएको थाहा नगरपालिकाका पशु प्राविधिक रूपाश कुमार मिश्रले बताए । पशु प्राविधिक मिश्रका अनुसार डेरी विकास, दुग्ध उत्पादनमा थाहाका तीन उत्कृष्ट किसानहरूलाई प्रोत्साहन सहित सम्मानित गरिएको छ । सम्मानित हुने किसानहरूमा थाहा २ का माधव कार्की, थाहा १२ का भिम बहादुर गोले र थाहा ६ का पार्वती दुंगाना रहेका छन । सो अवसरमा थाहा १ को लामिछाने गाई तथा कृषि फार्म, थाहा २ को डाँडाघरे बा को कृषि तथा पशुपंछी फार्म, थाहा ३ को मंजिल कृषि तथा पशुपंछी फार्म र थाहा ६ को पिपि कृषि तथा पशुपालन फार्म पनि सम्मानित भएका छन् । किसान मार्फत दूध संकलन गर्ने चार वटा डेरीलाई पनि प्रोत्साहन बापत सम्मान गरिएको पशु शाखाले जनाएको छ । थाहा नगरपालिकाले चार वर्षदेखि किसानलाई दूधमा अनुदान प्रदान गर्दै आएको छ । नगरप्रमुख विष्णु बिष्टले अनुदानबाट किसानलाई उत्पादनमा जोड दिन मद्दत पुग्ने बताए । किसानलाई उत्पादन लागत घटाउन, थप अनुदान, आवश्यक सहयोगसहित बजारीकरण सहज बनाउन आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नगरपालिकाको योजना छ । 'दूधको लागि दुहुनो गाई भैंसी पकेट क्षेत्र समेत बिस्तार गर्ने नगरको नीति तथा कार्यक्रममा समेत समेटेका छौं, नगरप्रमुख बिष्टले भने । चा्लु आर्थिक वर्षमा उत्पादनका आधारमा दूधमा उपलब्ध गराएको अनुदानबाट २ सय ९९ सय किसान लाभान्वित भएका छन् ।

'पालुङ-आग्रा' ट्रेकिङ यात्राको कथा

विकास संवाददाता थाहानगर

राजाराम फुयाँल नयाँ पदयात्री होइनन् । उनी हप्तैपिच्छे एकै भएपनि पदयात्रामा रमाउने व्यक्ति हुन् । पेशाले उनी प्रेसका संचालक हुन । तर, उनमा व्यवसायिकतासंगै पदयात्रामा असाध्यै रमाउने व्यक्ति हुन् । उनको 'हयाप्पी हाइकर' नामको टिम नै छ । यहि टिममा करिब ४० जनाजती छन् । टिमको नेतृत्व भने उनै पदयात्री फुयाँलले गर्दछन् ।

फुयाँलको टिम व्यवसायिक नभई प्रवर्द्धनात्मक हो । नयाँ ठाउँ (ट्रेकिङ रुटहरू) सार्वजनिक गर्ने र प्रवर्द्धन गर्ने यो टिमको उद्देश्य हो । टिममा खर्च भएको कुललाई घुम्न जाने व्यक्तिले दामासायी भागमा पर्ने पैसा तिर्छन् र, घुम्छन् । यो पारदर्शिताको नमुना पनि हो । अघिल्लो साताको शनिबार १६ असारमा 'हयाप्पी हाइकर' टिम थाहानगरको टिष्टुङ आएको थियो । त्यहाँको नर्वे डुङ्गा, खुकरी पार्क, मुस्कान भरना, मुलाबारी चौर (प्रस्तावित राष्ट्रिय विभूति पार्क) लगायतको क्षेत्र उनीहरूले घुमेका थिए । यो घुमफिरको दृश्य थाहानगरका फोटो पत्रकार गणेश बिष्टले नियाली रहेका थिए । बिष्ट थाहाको पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि योगदान दिने व्यक्ति हुन् । उनी पर्यटकीय क्षेत्रको फोटो

'हयाप्पी हाइकर' टिमलाई थाहानगरका फोटो पत्रकार गणेश बिष्टले सिचेको फोटोले ध्यान तान्यो । मुख्यतः पछिल्लो समय चर्चामा रहेको आग्राको उनीउ चौरले मोहित तुल्यायो । टिम लिडर फुयाँलले बिष्टलाई फेसबुककै पछ्याइहाले । फुयाँलको रिक्वेस्ट बिष्टलाई आयो, फेसबुकमा साथी भने र यहाँको विषयमा कुराकानी हुन थाल्यो । तर, थाहानगरको आग्रामा रहेको उनीउ चौरसम्मको ट्रेकिङ रुट कतिलेद थिएन । बरु, यसको शुरुवात आवश्यक थियो ।

उनीउ चौरले मोहित तुल्यायो । टिम लिडर फुयाँलले बिष्टलाई फेसबुककै पछ्याइहाले । फुयाँलको रिक्वेस्ट बिष्टलाई आयो, फेसबुकमा साथी भने र यहाँको विषयमा कुराकानी हुन थाल्यो । तर, थाहानगरको आग्रामा रहेको उनीउ

बिष्टले छलफल चलाए । औपचारिक अनौपचारिक छलफल पश्चात् रुटको ड्राफ्ट तयार गरे । उनका साथीहरूले प्राविधिक सहयोग पनि गरे । बिष्ट र कार्कीको 'कन्सेप्ट'लाई साथीहरूले खुलेर सघाए । नाम राखियो-पालुङ-आग्रा ट्रेकिङ रुट । यो कुरा बिष्टले बारम्बार फुयाँललाई अपडेट दिइरहेका थिए । २३ असारमा 'हयाप्पी हाइकर' टिम आउने पक्का भयो । अतिथीहरूलाई स्वागत गर्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरू एकमत भए । सबैले आ-आफ्नो ढंगले प्रचार गरे । सबैको उद्देश्य एउटै थियो- 'थाहाको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने, २३ असारमा हुने 'पालुङ-आग्रा ट्रेकिङ' सफल पार्दै ट्रेकिङ रुटलाई प्रचार गर्ने ।

'हयाप्पी हाइकर' टिम थाहानगरको शिखरकोट आउने बित्तिकै जनप्रतिनीधी र स्थानीयले स्वागत गरे । ट्रेकिङ रुटको शुरु बिन्दु नै शिखरकोट विकास घर स्थित रूपचन्द्र बिष्टको शालिक भएकोले पनि अतिथीहरूलाई यहाँ टिका लगाएर स्वागत गरिएको थियो । अतिथीहरूलाई थाहा नगरपालिकाका ३ नम्बर वडाध्यक्ष हिरेन्द्र कुमार रायमाथी तथा अन्य

खिचछन्, समाजिक सञ्जाल र सञ्चार माध्यममा प्रेषित गर्छन् । 'हयाप्पी हाइकर' टिमलाई थाहानगरका फोटो पत्रकार गणेश बिष्टले सिचेको फोटोले ध्यान तान्यो । मुख्यतः पछिल्लो समय चर्चामा रहेको आग्राको

चौर सम्मको ट्रेकिङ रुट 'कन्फिर्ट' माध्यममा प्रेषित गर्छन् । 'हयाप्पी हाइकर' टिमलाई थाहानगरका फोटो पत्रकार गणेश बिष्टले सिचेको फोटोले ध्यान तान्यो । मुख्यतः पछिल्लो समय चर्चामा रहेको आग्राको

थाहानगरको विकासको आधार. कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार

थाहानगरको पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गरौं ।

थाहा नगरपालिका इन्द्रयाणी चौर, मकवानपुर

सम्पादकीय विकासका काममा असारे लत

अधिल्ला वर्षहरूमा जस्तै चालू आर्थिक वर्षमा पनि असारे विकासको बाढी आइरहेका छन् । असार मसान्तसम्म केही पनि खर्च नगर्ने र असारको अन्तिम दिनतिर भकाभक खर्च गर्ने प्रवृत्ति यस वर्ष पनि दोहोरिएको छ । चालू आर्थिक वर्षको बजेटको लक्ष्यमा संशोधन भई अर्कै घटाइएको छ । एकपटक माघमा र अर्कोपटक जेठमा लक्ष्य घटाउँदा पनि यता करिब चार खर्च रूपैयाँ बराबरको बजेट खर्च हुन सकेको छैन । विकास निर्माणका नाममा विनियोजन भएको रकमबाट असारमा दिनका दिन अबका दिन खर्च गरिएका विवरण आइरहेका छन् । असारको यस्तो खर्च दुरुपयोग भएको वा हुने सम्भावना बढी रहेको भनेर महालेखाले प्रत्येक वर्ष त्यसलाई रोक्न सुझाव दिँदै आए पनि त्यसको सुनुवाइ भएको छैन । यस्तो खर्चमा पहिले पनि यस्तै हुन्थ्यो र अहिले पनि त्यस्तै भइरहेको छ । अर्थात् बेथितिलाई सुधार्न खोजिएको छैन । चालू आर्थिक वर्षका लागि सरकारले १७ खर्ब ८३ अर्ब ७३ करोड ६३ लाख रूपैयाँको बजेट ल्याएको छ । तर खर्च भने वर्ष सकिन एक हप्ता मात्रै बाँकी रहेको बेला १३ खर्बको हाराहारीमा पहिलो विकास खर्च देखाउन असार मसान्तको सेरोफेरोमा मात्रै अत्यधिक खर्च गरिन्थ्यो । तर अब त साधारण खर्च पनि यसभित्र पर्ने सम्भावना देखिन थालेको छ ।

अबको चार दिनमा करिब चार खर्ब बजेट खर्च भएमा मात्रै खर्चले लक्ष्य भेट्ने छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्याङ्कअनुसार असार तेश्रो हप्तासम्म आइपुग्दा यस्तो खर्च १३ खर्ब नाघेको देखियो । यो भनेको असार लागेपछि मात्रै एक खर्ब २५ अर्ब सात करोड रकम विभिन्न शीर्षकमा खर्च भएको देखियो । खासगरी विकास निर्माणमा यस्तो भूतकालीले विकास निर्माणको गुणस्तरमा नै प्रश्न खडा गर्नेगरीको भन्दा महालेखा परीक्षकका प्रत्येक वार्षिक प्रतिवेदनमा लेखिँदै आएको पाइन्छ । त्यही सन्दर्भमा महालेखाले विनियोजनको ठूलो अंश असारमा भूतकाली हुने प्रवृत्तिलाई तत्काल रोक्नुपर्ने सुझाव पनि दिने गरेको देखिन्छ । तर त्यसको विपरीत चालू वर्ष मात्रै पूँजीगत खर्च दैनिक एक प्रतिशत विन्दुले बढिरहेको छ । यसले विकासमा कामभन्दा खर्च देखाउने वा जसरी भए पनि रकम खर्च गरेर सिध्याउने परम्पराको निरन्तरता यो वर्ष पनि कायम नै रह्यो । यही कुरालाई महालेखाले आफैँ जनाउँदै आएको हो । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयका अनुसार असार १७ गते पूँजीगत खर्च वार्षिक लक्ष्यको ४४ दशमलव ३४ प्रतिशतमा देखियो । त्यसको पाँच दिनपछि खर्च ४७ दशमलव ४४ प्रतिशतमा पुग्यो । खर्चको यो विवरणअनुसार जेठ मसान्तसम्ममा ४० प्रतिशत रहेको पूँजीगत खर्च असारको यो दिनसम्म आइपुग्दा एकैपटक सात प्रतिशतले बढेको देखिनु आफैँमा शंकास्पद नै हो । यो प्रवृत्तिले कामजी विकास त देखाउँछ नै साथै भ्रष्टाचारको पनि संस्थागत विकास गराउँछ । कतिपय समाचारहरू त्यसका साक्षी बनिरहेका पाइन्छ । जस्तो काटिएका चेकको भूतकाली हुन दिएको भइरहेको घटनाका पृष्ठभूमिमा ती चेक हाकिमका हातमा रहेका कारण भनी प्रष्टीकरण आउने गरेका छन् ।

महालेखाले आफूलाई प्रतिवेदनमा पनि यस्तो संकेत गरेको पाइन्छ । तर यसमा सुधार गर्न भने कहिल्यै चाहेनन् । असारे विकासका नामबाट चिनिने यस्तो काम जुनसुकै असारमा कायम रहनु त्यसको उदाहरण हो । अपेक्षा हो अर्को वर्ष यस्तो नहोस, योजना तालिका बनाएर समयमै काम सम्पन्न हुवस ।

थाहा नगरपालिकाको शिखरकोट काउण्टरबाट दिवा बस सेवा

दिवा ६:१५	बजे काठमाण्डौ (हास)
दिवा ६:१५	बजे हेटौडा (फोर्स)
दिवा ७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
दिवा ८:००	बजे हेटौडा (बस)
दिवा ८:१५	बजे सिमरान्जङ हुँदै काठमाण्डौ (फोर्स)
दिवा ८:००	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
दिवा ८:००	बजे हेटौडा जम्मा हाइस
दिवा ८:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
दिवा १०:१५	बजे मावु, पाल्पु हुँदै हेटौडा (मिनीबस)
दिवा १०:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
दिवा १०:३०	बजे हेटौडा (फोर्स)
दिवा ११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
दिवा १२:३०	बजे हेटौडा (बस)
मध्यह्न १२:३०	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यह्न १:३०	बजे हेटौडा (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे पाल्पु गोर्खा पकने (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो २:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो ३:००	बजे पाल्पुबाट मावु (बस)
दिउँसो ३:३०	बजे पाल्पुबाट काठमाण्डौ (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इलाका अर्थात् लामा ४८५५०७२२२२ र नरेन्द्र अधिकारी ४८५५०७४५१

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

पाल्पु एम्बुलेन्स (वालक)	४८५२००७०१९
आभा एम्बुलेन्स (वालक)	४८५२०२३७५९
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७-६२०३६६
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७-६२०४९२
इंद्रका पाल्पु (प्रमुख)	४८५४०६४४४६
प्रहरी चौकी फाबेल	०५७-६२०५९८
मिलना प्रशासन सञ्चालनपुर	०५७-४२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पाल्पु	०५७-४०००२६

विकासमा सामाजिक न्यायको आवश्यकता

◆ गम्भीरबहादुर हाडा

सामाजिक न्यायका दृष्टिले न्यायोचितता भन्नाले सकारात्मक विभेद गर्ने व्यवहारलाई जनाउँछ । न्यायोचितताको सवाललाई राख्नु भन्ने सिद्धान्तकारले व्याख्या गरेका छन् र उनको भनाइअनुसार न्यायोचिततामित्र निष्पक्ष श्रोत वितरण, मानव अधिकार र अवसर वितरण पर्छन्, जसलाई सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक प्रणालीहरूले प्रभाव पारिरेका हुन्छन् । अर्को अर्थमा भन्नुपर्दा विकास प्रक्रियाले जसलाई सबैभन्दा असर पुऱ्याउँछ उसैको निर्णय गर्ने प्रक्रियामा पहुँच तथा नियन्त्रण भये भने त्यसलाई सामाजिक न्याय भन्न सकिन्छ ।

सामाजिक न्याय भन्नाले न्यायपूर्ण समाज निर्माण तथा सामाजिक समानता कायम गराउने सशक्त लोकतान्त्रिक अवधारणालाई बुझाउँछ । सामाजिक समानता भन्नाले समाजमा समानहस्त्यीच समान र असमानहस्त्यीच असमान गरी गरिने व्यवहार बुझिन्छ । सामाजिक न्यायले समानतामा पार्ने प्रभावहरूमा (क) सबैको पहुँच, पहिचान तथा मर्यादा र स्थापित हुने हुँदा समानता हासिल गर्न सहज हुन्छ । (ख) मानव अधिकारको पालना हुने भएकाले समानता कायम गर्न सहयोग पुग्छ । (ग) कमजोर वर्गको उत्थान र संरक्षण हुने हुँदा समानता प्राप्तमा योगदान पुग्छ । (घ) अधिकार र न्याय स्थापित हुने हुँदा समानताको अवसर उपलब्ध हुन्छ । (ङ) वर्गीय असमानता न्यून हुने हुँदा समानता प्राप्त गर्न मद्दत पुग्छ ।

सबै प्रकारका शोषण, अन्याय र विभेद अन्त्य गरी न्याय र नैतिकतामा आधारित स्वच्छ समाज स्थापित गर्नु हो । नेपालमा विगत ५० वर्षदेखि सामाजिक परिवर्तनले तीव्रता लिएको छ । तापनि सामाजिक कल्याणको क्षेत्रमा जति प्रगति हुनुपर्ने हो त्यति हुन सकिरहेको छैन । यतिसम्म चाँडै के भन्न सकिन्छ भने नेपालमा योजनाबद्ध परिवर्तनको क्रममा ग्रामीण पुर्ननिर्माण, श्रम कल्याण, दलित जातिहरूको उत्थान, जनजाति एवं महिलाहरूको स्थितिमा सुधार गर्न हेतुले केही कार्य निःसन्देह गरिएका छन्, तर योजनाहरूको प्रगति भने राखिएको लक्ष्यअनुसार भएको छैन ।

योजनाबद्ध परिवर्तनको अधिकांश लाम साधारणतया ती मानिसहरूले पाएका छन् जो पहिलेदेखि नै सम्यन् थिए । विभिन्न समाजशास्त्रीय अध्ययनहरूबाट के स्पष्ट भएको छ भने योजनाबद्ध परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रमा इच्छित सफलता प्राप्त गर्न सकेको छैन । यसका केही मौलिक कारणहरू छन्, जुन यस प्रकार असन्तुलन, (ग) व्यावहारिक पक्षमा कम ध्यान, (घ) प्रशासनको अकुशलता र स्वाधीनता, (ङ) युटन्दी र दरबन्दी, (च) मानवीय तथा सांस्कृतिक कार कहरूको उपेक्षा, (छ) रूढी एवं अच्यविशवास, (ज) राष्ट्रिय चरित्रको अभाव, (झ) विश्वासिलो तथ्याङ्कको अभाव, (ञ) समाज वैज्ञानिक र प्रशासकबीच सहयोगको अभाव, (ट) साधारण जनतामा उत्साह एवं सहयोगको अभाव ।

नेपालमा योजनाबद्ध परिवर्तनलाई सफल पार्नका लागि उपयुक्त सीमा वा बाधाहरू हटाउन र समाज वैज्ञानिकहरूलाई सक्रिय सहयोग जुटाइदिने आवश्यक छ । प्रत्येक समाज

सधैं स्थिर, संगठित, एकीकृत, सन्तुलित एवं समतुल्य अवस्थामा राजका लागि त्यसका अंग अथवा संरचनाका तत्वहरू क्रियाशील रहन्छन् । यसरी सामाजिक व्यवस्थालाई स्थिर राख्नका लागि संरचनात्मक तत्वहरूको प्रकायत्मक सम्बन्धको निकै महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । मानव पनि सामाजिक एवं सांस्कृतिक व्यवस्थाको एक एकाइ हो । परिवर्तन शब्दले कुनै तथ्य, वस्तु वा संरचनामा आउने फेरबदललाई संकेत गर्छ । संसारका सबैजसो भौतिक एवं अभौतिक वस्तुहरू परिवर्तनशील छन् । त्यसैले समाज र संस्कृति पनि

निरन्तर रूपमा समय, परिस्थिति, आवश्यकता र मानव विकाससँगै परिवर्तन भइरहेको छ । नेपालको संविधान, २०७२ को धारा २४ छुवाछूत तथा भेदाभाव विरुद्धको हक : (१) कुनै पनि व्यक्तिलाई निजको उत्पत्ति, जात, जाति, समुदाय, पेसा, व्यवसाय वा शारीरिक अवस्थाका आधारमा कुनै पनि निर्जी तथा सार्वजनिक स्थानमा कुनै प्रकारको छुवाछूत वा भेदाभाव गरिनेछैन । (२) कुनै वस्तु, सेवा वा सुविधा उत्पादन वा वितरण गर्दा त्यस्तो वस्तु, सेवा वा सुविधा कुनै खास जात वा जातिको व्यक्तिलाई खरिद वा प्राप्त गर्नबाट रोक लगाइने वा त्यस्तो वस्तु, सेवा वा सुविधा कुनै खास जात वा जातिको व्यक्तिलाई मात्र बिक्री-वितरण वा प्रदान गरिनेछैन ।

(३) उत्पत्ति, जात, जाति वा शारीरिक अवस्थाको आधारमा कुनै व्यक्ति वा समुदायलाई उच्च वा नीच वर्साउन, जात, जाति वा छुवाछूतका आधारमा सामाजिक भेदाभावलाई न्यायोचित ठान्ने वा छुवाछूत तथा जातीय उच्चता वा घृणामा आधारित विचारको प्रचारप्रसार गर्ने वा जातीय विभेदलाई कुनै पनि किसिमले प्रोत्साहन गर्न पाइनेछैन । (४) जातीय आधारमा छुवाछूत गरी वा नगरी कार्यस्थलमा कुनै प्रकारको भेदाभाव गर्न पाइनेछैन । समावेशी लोकतन्त्र बहुजातीय र बहुसांस्कृतिक देशका लागि उपयुक्त मानिन्छ । फ्रेन्च क्राण्टिले वकालत गरेको व्यक्तिका लागि स्वतन्त्रता, समानता र भ्रातृत्वको नारालाई समावेशी लोकतन्त्रले समुदायका लागि समेत विस्तारित गरेको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघ, संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनजस्ता विश्व संस्थाहरूले समेत यस पक्षमा आफ्नो नीति र व्यवहारलाई केन्द्रित गरेका छन् । समावेशीकरणले विकासशील देशहरूमा संसदीय प्रकृतिको बहुमतीय प्रणालीबाट उत्पन्न अस्थिरताको समस्या हल गरी लोकतन्त्रलाई स्थायित्व प्रदान गर्न मद्दत गर्छ । यसले राजनीतिक शक्तिहरूबीच सन्तुलन कायम गर्छ । तिनीहरूबीच संघर्ष समाधान गर्न र देश निर्माणका लागि सहमति खोज्न प्रेरित गर्छ । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट प्रकाशित गरिएको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, २०७७ मा उल्लेख गरिएअनुसार यस नीतिको ढाँचा तथा परिकल्पनामा यसरी उल्लेख गरिएको छ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार ढाँचा, मानव अधिकारको

विश्वव्यापी घोषणापत्र, महिलाविरुद्ध हुने सबै प्रकारका विभेदको अन्त्यसम्बन्धी महासन्धिअनुसूच रहेको छ । लैंगिक समानताको अवधारणाले महिला, यौनिक/लैंगिक विषयसंख्यक तथा पुरुषहरूको आआफ्ना आवश्यकता अनुसारका न्यायोचित व्यवहारलाई जनाउँछ । यसले समान व्यवहार वा फरक तर अधिकार, लाम, दायित्व र अवसरका आधारमा समतुल्य मानिने व्यवहारलाई समेटे छ ।

लैंगिक समानता एक साम्ना एवं अन्तरसम्बन्धित विषय हो । यसले जात/जातीयता, उमेर, लिंग, यौन अभिमुखीकरण, अपांगता, धर्म र स्थानका अन्तरसम्बन्धले असमानता, भेदाभाव र यौनिक/लैंगिक अल्पसंख्यक समूहका मानिसहरू लैंगिकतामा आधारित असमानताको बढी जोखिममा हुने गराउनु भन्ने स्वीकार गर्छ । सामाजिक न्यायको समस्या तथा चुनौती समाधान गर्न निम्न व्यवस्थाहरू गर्नु आवश्यक छ । जस्तै : अपांगता भएका बालबालिकाहरूको अवस्था, सिकाइ आवश्यकता तथा कार्यगत सीमितताको पहिचान गरी निरन्तर सहयोग गर्ने ।

प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा उमेरका सबै बालबालिका, विशेषलक्षित समूह तथा विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाका लागि समताका आधारमा न्यूनतम आधारभूत पुरा गरेका बाल विकास केन्द्र विस्तार गरी सेवामा पहुँच बढाउने । अपांगता भएका बालबालिकाका लागि निःशुल्क तथा अनिवार्य प्रारम्भिक बालविकासको अवसर सुनिश्चित गर्ने । प्रारम्भिक बालविकास कक्षा र बालविकास केन्द्रका शिक्षकहरूको न्यूनतम योग्यता निर्धारण गरी हाल कार्यरत बालविकास सहजकर्ताहरूलाई योग्यतामा आधारित वृत्ति विकास र स्तर वृद्धिको अवसर प्रदान गर्नुपर्छ ।

नेपालमा सामाजिक न्याय तथा समावेशी लोकतन्त्रका चुनौतीहरूमा प्रजातान्त्रिक संस्कार र शैलीको अभाव, दलहरूमा आन्तरिक प्रजातन्त्रको कमी, शासनमा जनसहभागिता र जनउत्तर दायित्वको बेवास्ता, निषेधको राजनीति, आर्थिक अनुशासनमा झस, सत्ताधारीहरूमा सामन्तवादी र सुविधाभोगी चरित्र हावी, आफ्नो शासनशैली र राजनीतिक व्यवहारमा रहेका गम्भीर कमजोरीलाई महसुस गर्न नचाहने, त्यसको दोष संविधानलाई दिने र समाधान संविधानसक परिवर्तनमा मात्र देख्ने प्रवृत्ति आदिजस्ता समस्याहरू देखिएका छन् ।

वर्तमान पन्ध्रौँ योजना २०७६-२०८१ मा लैंगिक समानता, महिला विकास कार्यक्रम तथा समावेशी विकासअन्तर्गत लैंगिक समानतामूलक राष्ट्रको विकास गर्ने तथा राज्यका सबै नागरिकको उपस्थिति र अर्थपूर्ण समागितामा समावेशी विकास गर्न सोच राखिएको छ भने आर्थिक, सामाजिक तथा राजनीतिक अवसरबाट वञ्चितमा परेका वर्गका लागि मुलुकमा उपलब्ध साधनस्रोत, सुविधामा

मनहरीका २५ जना चेपाङ महिलालाई पोषणका लागि सहयोग

विकास संवाददाता

मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिकाले चालू आर्थिक वर्ष अन्तर्गतको बृहद्विधायी पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका मित्रका सुनौलो हजार दिनका चेपाङ महिलाहरूको आयआर्जनको निमित्त अनुदान रकम हस्तान्तरण गरिएको छ। गाउँपालिकाको आयोजनामा र नारीमुक्ति बचत तथा सहकारी संस्था लिमिटेड मनहरी ३ को समन्वयमा भएको कार्यक्रममा मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर ३, ४ र ७ का सुनौलो हजार दिनका २५ जना चेपाङ महिलाहरूलाई जनही २५ हजारका दरले रकम वितरण गरेको हो।

कार्यक्रमको प्रमुख अतिथी तथा पालिका उपाध्यक्ष सीता पुरामी मगरले चेपाङ महिला दिदी बहिनीहरू जाग्ने बेला भएको भन्दै अन्य समुदायको महिला जसरी सशक्त भएर आउनु भएको छ

त्यस्तै गरि चेपाङ महिला दिदी बहिनीहरू पनि अब घर बाहिरको परिवेशमा प्रतिस्पर्धामा आउनुपर्ने बताइन्। मगरले भनिन्- 'म स्वयम् महिला हुँ आज यो समाजको अभिभावकत्व ग्रहण गर्दै यहाँहरूको अगाडि रहिरहँदा यहाँहरूले पनि अब कस्तिया विषयमा जानकार के भईरहेकोछ भन्ने विषयमा जानकार रहन आवश्यक छ।'

मनहरी गाउँपालिका ३ नम्बर वडाको कार्यालयमा २४ असारमा भएको कार्यक्रममा सुनौलो हजार दिनका अमाहरूलाई थोरै मात्रामा भएपनी यो रकम अनुदानले सहयोग पुग्ने उपाध्यक्ष मगरको विश्वास छ। मनहरी गाउँपालिका ३ नम्बर वडा अध्यक्ष अनन्त प्रकाश अर्यालको सभाध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा मनहरी गाउँपालिका ७ नम्बर वडाका कार्यवाहक वडा अध्यक्ष नवराज सुवेदीको आतिथ्यता रहेको थियो।

सिरनेरी हुँदै काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्ग- लोकेसन सर्वेमा भारतले सुझाव माग्ने

विकास संवाददाता

मकवानपुरको भूभागबाट चल्ने काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्गको भारतले फाइनल लोकेसन सर्वे प्रतिवेदनको मस्यौदा नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गरेको छ। गत १७-२० जेठमा भएको प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको भारत भ्रमणका क्रममा नै हस्तान्तरण हुने भनिएको यो प्रतिवेदनको मस्यौदा नेपालको रायका लागि भन्दै हस्तान्तरण गरेको हो। प्रतिवेदन तयार भए पनि त्यसलाई अन्तिम रूप दिनुअघि भारतले नेपालको राय मागेको हो। अब भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र रेल विभागले यो प्रतिवेदन अध्ययन गर्ने छन्। भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयका एक अधिकारीका अनुसार प्रतिवेदन अध्ययनपछि विभिन्न विषयमा नेपालले आफ्ना राय र प्रतिक्रिया दिनेछ।

त्यसका आधारमा प्रतिवेदनले अन्तिम रूप पाउनेछ। र, नेपाललाई भारतले फाइनल प्रतिवेदन हस्तान्तरण गर्नेछ। भारतले सो प्रतिवेदन दिएपछि भारत भ्रमणका समयमा नै रेलमार्गको निर्माण अघि बढाउन भारतसँग आग्रह गर्ने तयारी थियो। काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्गको फाइनल लोकेसन सर्वे १८

महिनाभित्र यो काम सकाउने गरी २२ अशोज २०७८ मा नेपाल र भारतबीच द्विपक्षीय सम्झदारी (एमओयू) भएको थियो। एमओयू अनुसार रेलमार्गको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन भारतले आफ्नै खर्चमा भारतीय सरकारका कम्पनी मार्फत तयार गरेको हो।

भारतले सम्झौताअनुसार नेपालमै काम गर्न टोली पठाएको थियो। मकवानपुरको भूमि हुँदै गुड्ने भनिएको रेलमार्ग निर्माणले गति लिएको छ। दुई देशबीचको उच्च प्राथमिकतामा परेर रेलमार्ग निर्माण भएको अवस्थामा मकवानपुरको आर्थिक र सामाजिक विकासले फड्को मार्ने देखिन्छ। प्रस्तावित रेलमार्ग रौतहट र बारासँग सीमाना जोडिएको मकवानपुरको साविक धियाल गाविस हाल बकैया गाउँपालिकाको धियाल हुँदै सिस्नेरी पुग्ने जनाइएको छ। धियाल र सिस्नेरीको बीचमा शिखरपुरसँग पनि रेलमार्ग जोडिने भएको छ। मकवानपुरबाट रेलमार्ग मात्र नभई निजगढ-काठमाडौँ फास्ट ट्रायाक पनि निर्माणधीन छ।

रेलमार्ग र फास्ट ट्रायाक निर्माण पश्चात मकवानपुर सडक पूर्वाधारले थप सुसज्जित हुने देखिएको हो। सरकारले गत आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेटमा

काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्ग र काठमाडौँ-रसुवागढी रेलमार्गको डीपीआर सम्पन्न गर्ने जनाएको थियो। काठमाडौँ-रक्सौल रेलमार्गको फाइनल लोकेसन सर्वे (एफएलएस) का आधारमा रेलमार्ग मकवानपुरको धियाल-शिखरपुर-सिस्नेरी हुँदै काठमाडौँ पुग्ने देखिएको हो। प्रस्तावित रक्सौल-काठमाडौँ रेलमार्गको लम्बाइ १३६ किलोमिटर हुने देखिएको थियो।

प्रस्तावित रेलमार्गको करिब ४० किलोमिटर खण्डमा सुरुङ्ग रहनेछ भने साना-ठूला गरी करिब ३५ वटा पुल पनि बनाउनुपर्ने देखिएको थियो। डीपीआर प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि आयोजनाको निर्माणको मोडालिटीबारे छलफल अघि बढ्नेछ। रक्सौलबाट आउने क्रममा रेलबाराको जीतपुर, निजगढ, मनवानपुरको शिखरपुर, सिस्नेरी हुँदै काठमाडौँ आइपुग्नेछ। यसबीचमा कुल १३ वटा रेल स्टेसन रहने छन्। जसमध्ये तीन वटा स्टेसन मकवानपुरमै पर्ने भएको छ। मकवानपुरमा रेलको स्टेसन धियाल, शिखरपुर र सिस्नेरीमा हुने जनाइएको हो। रेल रक्सौल, वीरगञ्ज, बगही, पिपरा, इमरवाना, ककडी, निजगढ, चन्द्रपुर, धियाल, शिखरपुर, सिस्नेरी, लाणौखेल र चोभारमा रोकिनेछ। रेलमार्गमा भारतीय प्रकारको ब्रोडगेज प्रयोगगरिने जनाइएको छ।

नेपाल फलफुल तथा तरकारी ब्यवसायी संघको अध्यक्षमा हुमागाई

विकास संवाददाता

नेपाल फलफुल तथा तरकारी ब्यवसायी संघ मकवानपुरको अध्यक्षमा कृष्णप्रसाद हुमागाई निर्वाचित भएका छन्। २३ असारमा भएको संघको नयाँ कार्यसमिति चयन अन्तर्गतको निर्वाचनमा अध्यक्षपदका उम्मेदवार हुमागाईले कुल खसेको ३ सय ७ मत मध्ये १ सय ८० मत प्राप्त गर्दै संघको अध्यक्षमा निर्वाचित भएका हुन्।

उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी मनु दहालले ७५ मत प्राप्त गरिन भने कमलकुमार रौनियारले ३२ मत प्राप्त गर्दा २० मत बढेर भएको छ। यस्तै संघको कोषाध्यक्षमा ऋषि सापकोटाले १ सय ९१ मत प्राप्त गर्दै निर्वाचित भएका छन्। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी मनोज खुलालले १ सय ९ मत प्राप्त गर्दा ७ मत बढेर भएको निर्वाचन अधिकृत कृष्णप्रसाद संजेलले जानकारी दिए।

यस्तै संघको महासचिवमा सन्तोषी बर्तीला यसअघि नै निर्विरोध निर्वाचित

भईसकेकी छिन। गत असार १६ र १७ गते भएको संघको १६ औं वार्षिक साधारणसभाबाट संघको उपाध्यक्षहरूमा आशिष रौनियार र बिमल पौडेल, सचिवमा नवराज शर्मा पौडेल र सहसचिवमा कृष्ण साह कानु निर्विरोध चयन भईसकेका छन्। सदस्यहरूमा राम बहादुर ब्लोन, उमा खुला खड्का, क्षेत्रबहादुर खड्का, रेणु महतो सुडि, रामशरण बजगाई र आईतसिंह घलान सर्वसम्मत चयन भएका छन्।

हेटौँडा बसामाडिको खानेपानी आयोजना बोर्डमा हस्तान्तरण

विकास संवाददाता

हेटौँडा उपमहानगरपालिकाले निःशुल्क खानेपानी व्यवस्थापन गर्दै आएको सुविधाबाट हेटौँडा-३ बसामाडिका जनता लाभान्वित हुने भएका छन्।

मंगलबार मिलनटोल बिकास संस्थाको व्यवस्थापनमा सञ्चालन हुँदै आएको खानेपानी आयोजना हेटौँडा खानेपानी बोर्डमा हस्तान्तरण भएसँगै स्थानियले न्यूनतम शुल्कमा खानेपानीको उपभोग गर्न पाउँने भएका हुन्।

खानेपानी आयोजना हस्तान्तरण कार्यक्रममा हेटौँडा उपमहानगरपालिकाका नगर प्रमुख मीनाकुमारी लामाको प्रमुख आतिथ्यता र उपप्रमुख राजेश बानियाँको विशेष आतिथ्यतामा भएको थियो। टोल बिकास संस्थाका अध्यक्ष धनबहादुर घलानले बोर्डका अध्यक्ष प्रताप बिष्ट र कार्यका निदेशक बिष्णुप्रसाद सापकोटालाई जिम्मेवारी हस्तान्तरण गरे। हस्तान्तरण कार्यक्रममा नगर प्रमुख लामाले पानीको श्रोत व्यवस्थापनमा ध्यान

दिने समय आएको बताइन्। जमिन रहनेको पानी बोरिङ गरेर निकाल्ने भन्दा पनि बगिरहेको मुलको पानी खोज्ने समय आएको उनको भनाई थियो। अहिले सम्म करिब २४ हजार घरघुरीका उपमहानगरवासीलाई निःशुल्क खानेपानीको व्यवस्थापन गरीरहेको भन्दै नगरको समानुपातीक विकासको अवधारणा अघि बढिरहेको बताइन्।

कार्यक्रममा उपप्रमुख बानियाँले नगरको बिकास मुख्य काम रहेको भन्दै जनतामाफ्न गरेको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनमा अघि बढिरहेको बताए।

उनले नगरमा खानेपानीको व्यवस्थापनमा कुनै समस्या नहुने भन्दै समस्या समाधान गर्न हामी प्रतिबद्ध रहेको बताए। टोल बिकास संस्थाका अध्यक्ष घलानको अध्यक्षतामा भएको हेटौँडा-३ का वडा अध्यक्ष ढलकबहादुर थापा, पुर्व वडा अध्यक्ष राकुमार पुडासैनी, पुर्व जनप्रतिनिधी कुमार सिंह लामा, टोल बिकास संस्था वडा समन्वय समितिका अध्यक्ष रोशन गोले लगाएकाले मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए। १४० धारा रहेको टोलमा खानेपानीको व्यवस्थापनमा समस्या रहँदा पानीको उपभोगमा समस्या रहँदै आएको थियो।

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै छपाईको दृष्टाटम्भ

फ्लेक्स प्रिन्ट

काठमाण्डौं, हेटौँडा धाउनै पर्दैन...

अत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,र्यानर तयार

हाम्रा अन्य सेवाहरू

- फ्लेक्स प्रिन्ट (र्यानर/साइनाबोर्ड)
- होडिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
- फ्लेक्स फोटो/गायाको चिन्हो तयारी
- प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको व्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्टुडियो/पि.मि.सी. कार्ड

AARAV creation
ARIESHARLEX PRINTING PHOTOGRAPHY
Thaha-1, Okharbazar, 955568340/982068340

9855068340/982068340

थाहाको वित्तिय प्रगती ८०.५९ प्रतिशत

विकास संवाददाता

मकवानपुरको दश स्थानीय तह मध्ये थाहा नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को आफ्नो वित्तिय प्रगती सार्वजनिक गरेको छ । नगरपालिकाले चालु आर्थिक वर्षमा ८० दशमलव ५९ प्रतिशत वित्तिय प्रगती हासिल गरेको हो । यो प्रगती गत आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को तुलनामा १ दशमलव ७९ प्रतिशत बढि हो ।

थाहानगरले चालु आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि विनियोजित १ अर्ब १९ करोड २६ लाख ११ हजार ६२२ मध्ये ९४ करोड ६७ लाख ३८ हजार ८ सय ५६ रुपियाँ खर्च भएको थाहा नगरपालिकाका लेखा अधिकृत हरि बहादुर खपाङ्गी मगरले जानकारी दिए । विनियोजित बजेट मध्ये चालुतर्फ ४७ करोड १० लाख ९४ हजार २७२ रुपियाँ ३१ पैसा अर्थात ९०.२८ प्रतिशत

र पुँजीगततर्फ ४७ करोड ५६ लाख ४४ हजार ५८४ रुपियाँ त्रिसदती पैसा अर्थात ७०.९ प्रतिशत वित्तिय प्रगती हासिल गरेको छ ।

असारको अन्तिम साता अघि भुक्तानीको चाप बढ्ने भएकाले कार्ययोजनासहित भुक्तानी प्रक्रिया अघि बढाइएकोले सफलता हासिल भएको लेखा अधिकृत खपाङ्गीले प्रतिक्रिया दिए । आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३० को उपनियम १, ३, ७ र ८ बमोजिम आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तिमा ७ दिन अगावै निकास र खर्चको लेखाइकन तथा भुक्तानी निकास बन्द गर्नुपर्ने कानूनी प्रावधानलाई थाहानगरले अक्षरसः अपनाएको छ । पालिकाले आफू मातहतका महाशाखा, शाखा र वडा कार्यालयहरूलाई १५ असारको म्यद दिएर भुक्तानी प्रक्रिया अघि बढाएको थियो । 'कानूनलाई कार्यान्वयन गर्ने पालिकाले आफ्नै

डेटलाईन बनाएर काम गर्दा भुक्तानीको चापलाई घटाउँदा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कृष्ण गिरीले भने-सेइयुल बनाएर काम नगरे अन्तिममा कागजात चेकजाँच र अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउने सकिन्न । २४ असार अपराह्न ४ बजे नगरपालिकाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गिरी र लेखा अधिकृत खपाङ्गीद्वारा हस्ताक्षरित सूचनामा चालु आर्थिक वर्षको खाता बन्द भएको समेत उल्लेख छ । सूचना मार्फत चालु आर्थिक वर्षको नीति कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउने निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवाला सबैलाई धन्यवाद दिइएको छ ।

यसैबीच थाहा नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा ७८८ प्रतिशत वित्तिय प्रगती गरेको थियो । पालिकाले चालुतर्फ ८८६४ र पुँजीगततर्फ ६९४८ प्रतिशत वित्तिय प्रगती भएको थियो । नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा कुल १ अर्ब ३ करोड ६० लाख ८५ हजार ६०८ रुपियाँ वार्षिक बजेट रहेकोमा कुल ८१ करोड ६५ लाख १ हजार ७७७ रुपियाँ खर्च गरेको थियो । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा थाहा नगरपालिकाले उक्त आर्थिक वर्षमा संघ, प्रदेश र स्थानीयको विभिन्न स्रोतहरूबाट गरी चालुतर्फ ५० करोड ४२ लाख ७९ हजार ६०८ रुपियाँ विनियोजन गरेकोमा ४४ करोड ६९ लाख ९८ हजार ९५० रुपियाँ खर्च गरेको छ । त्यस्तै पुँजीगततर्फ ५३ करोड १८ लाख ६ हजार विनियोजन भएकोमा ३६ करोड ९५ लाख २ हजार ८२७ रुपियाँ खर्च गरेको नगरपालिकाले जनाएको छ ।

'पालुङ-आग्रा' ट्रेकिङ... ..

स्थानीयहरूले भव्य स्वागत गरे । बाटोमा स्थानीयहरू पनि टिममा मिसिँदै ट्रेकिङमा सहभागी भए ।

वडा नम्बर ३ कै गोरखनाथ मन्दिर पुगेका टोलीलाई मन्दिर संरक्षण समिति र स्थानीयहरूले माला लगाएर स्वागत गरे । यो ठाउँबाट धार्मिकका साथै दृश्यावलोकनका लागि प्रशिद्ध छ । यहाँबाट दामनपालुङको फाँट, ऐतिहासिक महिडिलको बाटो, कतै गोरेटो बाटो हुँदै पालुङ शहर पुगेको ट्रेकिङ टोलीलाई पालुङको महिला नौमती बाजा समूहले स्वागत गरेको थियो । महिला समूहले

पालुङदीलगायतको वरीपरीको क्षेत्रको विषयमा टोलीलाई स्थानीयहरूले पाले पालो बताए । होमस्टेको स्वागत र खानपान पछि ट्रेकिङको मुख्य आकर्षण उनीउ चारतर्फ टोली अघि बढ्यो । टोलीले प्राकृतिक मनोरमताको अनुभव गर्दै डाँडाडाँडाबाट दृश्यावलोकन स्थानीयपनको अनुभव गर्दै उनीउ चौर पुगेको थियो । उनीउ चौरमा थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ७ को कार्यालयको व्यवस्थापनमा तामाङ इयाङग्यो नाच प्रदर्शन सहित अतिथीहरूलाई स्वागत गरिएको थियो ।

उनीउ चौर पुगेका सबैले खोजेको र रोजेको ठाउँ पाए भै गरे । सबै थकान

बजाएको बाजामा उनीहरू छमछमी नाचे, रमाए । टोलीका सदस्यहरूलाई पाण्डुकेश्वरमा मन्दिर क्षेत्र विकास समिति र स्थानीयले मन्दिर परिसरमै स्वागत गरे । खानेपानीको समेत व्यवस्था गरेका उनीहरूले संगै बसेर फोटो खिचाए । मन्दिरको विषयमा बेसीविस्तार लगाए, घुमफिरका लागि आइरहन अनुरोध पनि गरे ।

विहाने काठमाण्डौँबाट हिँडेका भएकाले टोलीको खानपानको व्यवस्था पालुङको प्रशिद्ध 'डाँडाघरे बा को होमस्टे'मा तय भएको थियो । ट्रेकिङमा नाच्दै रमाउँदै टोली होमस्टे पुगेर रैथाने खान्चीमा भन्न खुलेर रमाए । होमस्टे संचालक माधव कार्की आफै किसान भएकोले उनले आफ्नै बारीमा फलेका तरकारी छानी छानी पकाएका थिए । आफ्नै गोठमा पालेका गाईको दुधका परिंकार अतिथीहरूले चाख्न पाए । होमस्टेबाटै नजिकै रहेको पाथीभरा मन्दिर, भकारी ढुङ्गा, ऐतिहासिक

शुन्या भन्थो । चौमामा रमाउँदै डाँडाबास पार्क पुगेका ट्रेकिङ टोलीलाई स्थानीय हिमशशिखर बचत तथा अणु सहकारी संस्थाका सदस्यहरूले उनीहरूलाई स्वागत गरे । घरेपिच्छे घडा राखेर पखिँरहेका अतिथीलाई स्वागत गर्न पाउँदा स्थानीयहरू निकै हौसिएका रत्न बहादुर गोले प्रतिक्रिया दिए ।

अतिथीहरू आउनु पहिले नै विहाने त्यो रूटमा ठाउँ ठाउँमा स्वागत व्यनार राख्न म्याड सकिएको थियो । यसका लागि विहानैबाट भगिरेथ कार्की, विक्रम मल्ल र शुसान्त गोपाली खटिएका थिए । पर्यटकहरू डाँडाबास पुग्दा फमक्कै सौँफ परेको थियो । विभिन्न संघसंस्था आबद्ध रहेका ट्रेकिङ टोली २३ असार बेलुकी नै काठमाण्डौँ फर्केका छन् । उनीहरूले यात्रामा सहयोग गर्ने, सहकार्य गर्ने सबैलाई धन्यवाद दिए । र, फुर्तीले भने-हामी फेरि आउँछौं, अर्को रूट तयार गर्नुहोस, प्रचार हामी गर्छौं ।

नेपाल राष्ट्र बैंक-व्यवसायीबीच अन्तरक्रिया

विकास संवाददाता

नेपाल राष्ट्र बैंक आर्थिक अनुसन्धान विभाग मूल्य महाशाखाद्वारा आयोजित मूल्य तथ्यांक प्रदायक स्रोत पसल तथा संस्थाहरूसंगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । थाहा नगरपालिकाको शिक्षाकोटको स्थित शंकर होटलमा २३ असारमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम भएको हो । सहभागीहरूलाई विभागका निर्देशक डा.मन्मथ राजनकृष्ण पन्त र उपमहानिर्देशक रविन्द्र महर्जनले सहजीकरण गरेका थिए ।

कार्यक्रममा थाहानगर उद्योग वाणिज्य संघका महासचिव सुरेन्द्रमान प्रधानको प्रमुख आतिथ्यता तथा जनकव्यापक माविका प्रधानाध्यापक सानोभाइ कार्कीको विशिष्ट आतिथ्यतामा भएको थियो । अन्तरक्रिया कार्यक्रममा

नगर विभक्त संचालनमा रहेका पसलहरूको संचालक तथा संस्थाहरूको प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

नेपालमा आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ लाई आधार वर्ष मानी २६२ वस्तुहरूको पाक्षिक, मासिक र त्रैमासिक रूपमा मूल्य संकलन गरी यी वस्तुहरूको थोक मूल्य गणना गर्ने गरिएको छ । यी वस्तुमध्ये प्राथमिक समूह अन्तर्गत दुई उप-समूह, इन्धन तथा ऊर्जा समूह अन्तर्गत दुई उपसमूह र उत्पादन समूह अन्तर्गत १३ उपसमूह रहेका छन् । यी समूहहरूको भासाङ्क क्रमशः ३३.५९ प्रतिशत, ८.७६ प्रतिशत र ५७.६५ प्रतिशत रहेको अन्तर

क्रियाको अवसरमा जानकारी दिएको थियो । विभागले देशभर १० हजार पसलबाट मूल्य संकलनको कार्य हुँदै आइरहेको र तेसको लागि प्रत्येक स्थानमा २ जना स्थानीय शिक्षक खटाइएर मूल्य संकलन गर्दै आइरहेको जानकारी दिएको थियो । थाहाको ६१ पसलमा मूल्य संकलन हुने गरेको र देशभरबाट प्राप्त जानकारी पश्चात मासिक रूपमा मूल्य सूचाङ्क निर्माण गरी राष्ट्र बैंकले प्रकाशित गर्दै आइरहेको कार्यक्रमको अवसरमा जानकारी गराइएको थियो ।

समयमै व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्नु ।

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर
पञ्जीकरण शाखा

जन्म दर्ता (बालबालिकाको नैसर्गिक प्रधिफार हो) । जन्मेको ३५ दिन भित्रै 'प्राप्तको स्थानीय तहमा गई दर्ता गर्नु । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्क ट्यापिले र निजको 'प्रवृत्तिशक्तिमा परिवारको उमेर पुगेको ट्यापिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई जर्दा ट्यापि प्राप्त मात्र बसाई सराई गेट ट्यापिले र परिवार नै बसाई सराई गेट परिवारको मुख्क ट्यापिले दर्ता गर्नु पर्द ।

जन्म, विवाह, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेद, मृत्यु

टोल विकास संस्थालाई सामग्री सहयोग

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरगढी गाउँपालिका वडा नम्बर ६ भित्र रहेका सबै टोल विकास संस्थालाई विभिन्न सामग्रीहरू सहयोग गरिएको छ । १९ असारमा एक कार्यक्रमका बीच मकवानपुरगढी गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष मान कुमारी पाख्रिन नेपाली र वडा नम्बर ६ का वडा अध्यक्ष कृष्ण बजगाईले टोल विकास संस्थाका अध्यक्ष नकुल चौलागाईलाई संयुक्त रूपमा सामग्री वितरण गरेका हुन् ।

टोल विकास संस्थाहरूको संस्थागत सुदृढीकरण गराउने, सामाजिक सेवामा जानउत्तरदायी बनाउने र अभि

निखारता ल्याउने र आफ्नो वडामा भएका हरेक खाले समस्याहरू टोल विकास मार्फत छलफलको बिषय बन्दै निकास निकाल्न सहयोग पुराने वडा अध्यक्ष कृष्ण बजगाईले बताए । चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० कि विनियोजित ५ लाख बजेटबाट ७ टोल विकास संस्थालाई आवश्यकताको आधारमा टेबल कुर्सि फोटो कपि भेसिन प्रिन्टर लगाएतका सामग्रीहरू सहयोग गरिएको अध्यक्ष बजगाईले बताए ।

सामग्री वितरण कार्यक्रममा बोल्दै गाउँपालिका उपाध्यक्ष मान कुमारी पाख्रिन नेपालीले अब टोल विकास संस्थाहरू पनि जागरूक हुनुपर्ने बताउदै वडा नम्बर

६ भित्र रहेका सबै टोल विकास संस्थाहरूलाई आफ्नो काम कर्तब्य, अधिकार र जिम्मेवारीलाई पालना गर्न निर्देशन दिइन् । कार्यक्रममा नवदुर्गा टोल विकास संस्थाको आयोजना तथा मकवानपुर गढी ६ को सहकार्यमा सम्पन्न भएको थियो ।

नवदुर्गा टोल विकास संस्थाका अध्यक्ष नकुल चौलागाईको सभाध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा मकवानपुर गढी गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष मानकुमारी पाख्रिन नेपालीको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रममा वडाका जनप्रतिनिधिहरू, टोल विकास संस्थाका पदाधिकारीहरूलगायतकाको उपस्थिति रहेको थियो ।

इन्द्रसरोवरको उत्कृष्ट कर्मचारीलाई पुरस्कार

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाको १२ औँ गाउँसभाको बजेट अधिवेशनको २३ असारमा समापन भएको छ ।

बजेट अधिवेशन समापनको अवसर मा पालिकामा कार्यरत कर्मचारी मध्ये उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई सम्मान गरेको छ । पालिकाले सूचना प्रविधि अधिकृत राजन खतिवडालाई सर्वोत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गरी पुरस्कार गरेको छ भने डिल बहादुर गोले सर्वोत्कृष्ट कार्यालय सहयोगी घोषित भई पुरस्कार भएका छन् ।

बजेट अधिवेशन गाउँसभाको अवसर मा खेलाडी प्रबिन लामा समेत सम्मानित भएका छन् । यसैगरी गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ को कार्यालयमा करिब २० वर्ष सेवा गरेका कार्यालय सहयोगी शंकर छुमीको विदाई गरिएको छ ।

स्तनपान बालबालिकालाई वरदान

- आमाको दुधमा बालबालिकालाई आवश्यक पर्ने पर्याप्त पानी र खनिज हुन्छ ।
- आमाको बिगौती दुधले बालबालिकालाई खोप सरहको काम गर्छ ।
- स्तनपानले शिशुको शारिरीक, मानसिक, बौद्धिक तथा सामाजिक विकासमा मद्दत गर्छ ।
- बजारमा पाइने प्याकेट दुध वा फर्मुला आमाको दुधजस्तो पोषिलो हुँदैन ।

त्यसैले बालबालिकालाई स्तनपान गराऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

कृषकहरूका लागि जनहितमा जारी सन्देश

- कृषि तथा पशु बीमा गरौं, व्यवसायमा हुने जोखिमबाट बचौं ।
- कृषिमा विषादी न्यूनीकरण गर्न आइपीएम प्रणाली अपनाऔं ।
- बेलाबेलामा खेतबारीको माटो परिक्षण गराई खेतिपाती गरौं ।
- घाँसमा आधारित पशुपालन गरौं, उत्पादन लागत घटाऔं ।
- जैविक र प्राङ्गारिक खेतीमा जोड दिऔं, उत्पादन बढाऔं ।
- घरपालुवा कुकुर र बिरालोलाई नियमित खोप लगाऔं, रेबिजबाट बचौं ।
- पशुलाई ६/६ महिनामा जुकाविरुद्ध औषधि खुवाऔं, पशुजन्य उत्पादन बढाऔं ।
- पशुलाई कुनै रोग लागेमा उपचारका लागि नजिकैको पशुसेवा केन्द्रमा सम्पर्क गरौं ।

थाहा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

थाहा नगरपालिकाको सार्वजनिक सूचना ।

- नयाँ निजि तथा सार्वजनिक भवनहरू निर्माण गर्नु अगाडि अनिवार्य रूपमा पालिकाको कार्यालयमा गई नक्सा पास गरौं ।
- भवन मापदण्डको पालना गरौं, सुरक्षित भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- घटना घटेको ३५ दिन भित्रमा निःशुल्क रूपमा व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं ।
- समयमा नै कर तिर्ने, नागरिक कर्तव्यको परिपालना गरौं ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूले आ-आफ्नो वडा कार्यालयमा गई नाम दर्ता र विवरण अद्यावधिक गरौं ।
- बाल विवाह अन्त्य गरौं, बाल श्रम निर्मुल गरौं ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिका कार्यालय
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

राष्ट्रिय खोप-तालिका

पटक/गेट	कुन उमेरमा	कुन खोप
१	जन्मले तितिकै	बि.सि.ओ.
२	६ हप्तामा	रोटा पोखियो पि.सि.ओ. डि.पि.टी.-हेप बी-हिब
३	१० हप्तामा	रोटा पोखियो पि.सि.ओ. डि.पि.टी.-हेप बी-हिब
४	१८ हप्तामा	पोखियो एफ.आई.पि.ओ. डि.पि.टी.-हेप बी-हिब
५	९ महिनामा	एफ.आई.पि.ओ. डि.सि.ओ. वायू-रुबेला
६	१२ महिनामा	आपांजिज इन्सेफलाइटिस
७	१५ महिनामा	वायू-रुबेला डडफाइड

खोप लगाएता पनि सधै सररफाईका सबै व्यवहारहरूको पालना गरौं ।

खोप निःशुल्क पाइन्छ

खोप सुरक्षित छ

खोपले जीवन रक्षा गर्छ

थाहा नगरपालिका

